Contributed by David Dessers
zaterdag, 19 juni 2004 -

De Braziliaanse Beweging van Landloze Boeren (MST) organiseert méér dan 400.000 arme boerenfamilies. Rood sprak met José Damasceno, die zelf tien jaar een stuk land bezette en inmiddels namens de deelstaat Parana in de nationale leiding van MST werkt. "Boeren die hun grond verliezen hebben weinig keuze. Ofwel kiezen ze voor een uitzichtloze toekomst in de sloppenwijken van de grote steden, ofwel voor de georganiseerde misdaad, ofwel sluiten ze aan bij MST en nemen ze deel aan grondbezettingen".

De MST zag het daglicht in 1984, maar vooral in het Zuiden van het land werden er al massaal gronden bezet sinds eind jaren 70. De pioniers van de beweging bevonden zich in de Zuidelijke deelstaten Parana en Rio Grande do Sul. Door de erbarmelijke leefomstandigheden in het binnenland zwelde de beweging steeds maar aan. Vandaag is MST actief in 23 van de 26 Braziliaanse deelstaten. En de beweging groeit nog steeds.

José: "In Brazilië zijn er 100 miljoen mensen die onder de armoedegrens van twee dollar per dag leven". Een derde van deze groep is letterlijk straatarm. Ons land telt 25 miljoen analfabeten, 20 miljoen mensen zijn werkloos en 5 miljoen mensen beschikken n iet over g rond. De ongelijkheidpiekt in Brazilië. Want naast een grote groep armen staat er natuurlijk een kleine club van superrijken. Zo is 49 procent van de grond in handen van één procent van de bevolking. Datzelfde één procent neemt 46 procent van de rijkdom voor zijn rekening."

Welke acties onderneemt MST hiertegen en wat willen jullie bereiken?

José: "Onze eerste bedoeling is om de families de kans te bieden te overleven zodat ze zich kunnen verzetten tegen deze toestand. MST is een volkse strijdorganisatie, die zich richt tegen het neoliberalisme dat ons land ruïneert. Ons belangrijkste wapen zijn de grondbezettingen. De familiesworden onderverdeeld in groepen die samen het land bewerken en zich organiseren. Daarnaast mobiliseren we regelmatig de boeren. We houden grote acties en demonstraties. Voorts heeft MST tachtig grote coöperatieven en vervaardigen we dus een aantal producten, gericht op verkoop. Ten slotte organiseert MST ook sociale acties die vooral een hoge symbolische waarde hebben: we delen eten uit in de armste wijken of in instellingen...

MST komt op voor een herverdeling van de landbouwgronden. Wij willen een radicale landbouwhervorming. Maar daarnaast strijden wij voor een eerlijke en gelijke samenleving, zonder uitbuiters en uitgebuitenen. Dat wil dus zeggen dat wij opkomen voor een maatschappijverandering die alle inwoners van Brazilië een menswaardig bestaan moet kunnen verschaffen.

We weten dat zo'n transformatie onmogelijk is zonder een revolutie. Maar we organiseren de mensen vandaag rond hun concrete problemen. Revolutie start bij bewustwording. Daar willen wij dus ook mee starten. Toen ik lid werd van MST zag ik geen enkele toekomst voor mijn familie, mijn kinderen. Inmiddels hebben we grond toegewezen gekregen en gaan mijn kinderen naar school. Ik ben zelf ook terug naar school kunnen gaan. Wie weet kunnen mijn kinderen nog wel aan de universiteit terecht. Zo probeert MST mensen kansen te bieden en bewust te maken."

Hoe zijn jullie georganiseerd?

José: "De families worden ondergebracht in groepen. Die groepen

sturen afgevaardigden naar verschillende teams, die elk een verantwoordelijkheidhebben. Elke groep heeft afgevaardigden in alle teams. Die teams kunnen bijvoorbeeld verantwoordelijk zijn voor hygiëne, vorming, veiligheid,communicatie,... Elke deelstaat heeft een regionale coördinatie en een regionale leiding die op tweejaarlijkse congressen wordt gekozen. Om de vijfjaar vindt er een nationaal congres plaats. Afgelopen zomer hebben we nog zo'n congres gehad. Er waren 11.000 vertegenwoordigers vanuit heel Brazilië. Alleen al vanuit mijn eigen deelstaat Parana vertrokken er 23 overvolle bussen. De Nationale leiding van MSR bestaat uit 23vertegenwoordigers van de 23 deelstaten. Dat is het een beetje in een notendop."

Hoe is de verhouding met de regering?

José: "Wij worden niet direct erkend als gesprekspartner, maar dat willen we ook niet. Integendeel we worden constant geconfronteerd met keiharde repressie. Regelmatig vallen er slachtoffers tijdens conflicten met het leger. De overheid tracht onze beweging te infiltreren en te manipuleren. Ze probeert MST op alle fronten in diskrediet te brengen. Hoe langer hoe meer stellen we vast dat zelfs onze mobilisaties en onze acties gecriminaliseerd worden. Wanneer we bijvoorbeeld geen toestemming krijgen voor een betoging, is men tegenwoordig in staat om het vuur te openen op de betogers omdat ze "tegen de wet ingaan". De regering weet natuurlijk ook dat wij de belangrijkste oppositie in de maatschappij zijn. Enkel in de staat Rio Grande do Sul, waar een progressief bestuur van de PT (Arbeiderspartij) aan de macht is, hebben weeën betere relatie met de overheid. Daar is er geen repressie. Maar ook daar moet de strijd tegen het groot grondbezit verder worden gezet.